Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20149

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i (DTMÖ), mizaç teorisine dayal? olarak bireylerin temel ki?ilik e?ilimlerini ve motivasyonel yap?lar?n? ölçmek amac?yla Türkiye'de uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, özellikle Enneagram modeline benzer ?ekilde dokuz farkl? mizaç tipini psikometrik olarak de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçe?in Türk kültürüne adaptasyonu, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? Y?lmaz ve arkada?lar? (2014) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, DTMÖ'nün akademik ve klinik alanlarda kullan?labilecek güvenilir bir araç oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Mizaç, Enneagram, Ki?ilik, Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i, Psikometri, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Enver Demirel Y?lmaz, Ahmet Gencer Gençer, Ömer Aydemir, Ay?e Y?lmaz, Servet Kesebir, Ömer Ünal, Ahmet Örek, Murat Bilici.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin do?u?tan getirdi?i dü?ünülen dokuz farkl? mizaç tipini bilimsel ve güvenilir yöntemlerle tespit etmektir. Bu tespit, klinik, e?itim ve ara?t?rma alanlar?nda bireylerin davran??sal örüntülerini, temel motivasyon kaynaklar?n? ve stres tepkilerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

DTMÖ, özellikle psikolojik dan??manl?k süreçlerinde ve ki?isel geli?im çal??malar?nda, bireyin kendi mizaç yap?s?n? tan?mas?na yard?mc? olmay? hedefler. Bu sayede, bireyin mizaç yap?s?na uygun, ki?iselle?tirilmi? müdahale ve geli?im stratejileri geli?tirilebilir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, **mizaç** kavram?n? temel al?r ve mizaç tiplerinin, bireyin ya?am boyu süren temel motivasyonel ve bili?sel e?ilimlerini yans?tt??? varsay?m?ndan hareket eder. Ölçülen yap?, genellikle dokuz ana kategoriye ayr?lan ve her biri farkl? temel korku, arzu ve dikkat oda??na sahip olan mizaç tipleridir.

Bu ki?ilik psikolojisi yap?s?, sadece gözlemlenebilir davran??lar? de?il, ayn? zamanda bu davran??lar?n alt?nda yatan temel dinamikleri, yani bireyin dünyaya bak?? aç?s?n? ve içsel motivasyonlar?n? da ölçmeyi amaçlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, Y?lmaz ve arkada?lar? (2014) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda detayl? olarak incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in teorik mizaç yap?lar?n? ölçme kapasitesini destekleyen kan?tlar sunmay? amaçlam??t?r.

Ölçe?in **yap? geçerli?i**, faktör analizleri ve ilgili psikolojik yap?larla korelasyonlar? incelenerek de?erlendirilmi?tir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama makalesi (Y?lmaz et al., 2014) bu bilgileri detayl?ca sunmaktad?r. Bu çal??ma, ölçe?in teorik dokuz faktörlü yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?ruland???n? göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle Cronbach Alfa) kullan?larak belirlenmi?tir. Y?lmaz ve di?erleri (2014) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in alt tipleri ve genel yap?s? için kabul edilebilir düzeyde güvenirlik de?erleri elde edilmi?tir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setlerinde tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini (test-tekrar test güvenirli?i ve iç tutarl?l?k) do?rulamaktad?r. Kesin güvenirlik katsay?lar?na dair say?sal veriler için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla kapsaml? faktör analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan dokuz faktörlü yap?s?n?n, Türkçe örneklemde de istatistiksel olarak uygunlu?unu ara?t?rm??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, her bir mizaç tipini temsil eden maddelerin ilgili faktör alt?nda topland???n? ve mizaç tiplerinin birbirinden ayr??an yap?lar sergiledi?ini göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in mizaç teorisiyle uyumlu bir iç yap?ya sahip oldu?unun temel göstergesidir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak bu tür mizaç ölçekleri genellikle çok maddeli ve 5'li veya 7'li Likert ölçe?i tipinde öz bildirim format?n? kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli yeti?kin örneklemleri (genellikle üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon) üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report).

Anahtar Kelimeler

DTMÖ, Psikolojik De?erlendirme, Mizaç Tipleri, E?itim ve Bilim Dergisi, Enver Demirel Y?lmaz, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Enver Demirel Y?lmaz

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresleri: Veri mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi E-posta: enveryilmaz6@yahoo.com.tr

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ilk uyarlama ve geçerlik çal??mas? **2014** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Ölçe?in akademik veya ticari kullan?m? için gerekli izinler ve güncel ücretlendirme bilgisi, sorumlu yazar Enver Demirel Y?lmaz ile do?rudan ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Kaynaklar

Y?lmaz, E.D., Gençer, A.G., Aydemir, Ö., Y?lmaz, A., Kesebir, S., Ünal, Ö., Örek, A. ve Bilici, M.(2014). Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirli?i.*E?itim ve Bilim*, *39*(171), 115-137.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: dokuz-tip-mizac-olcegi-toad.pdf

Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu giri? kayna??nda Dokuz Tip Mizaç Ölçe?i'nin maddeleri yer almamaktad?r. Ölçek maddelerine ve puanlama detaylar?na ula?mak için yukar?da belirtilen referans makaleye veya PDF dosyas?na

ARABPSYCHOLOGY.COM

ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM